

EL GUST PER LA LECTURA

LES DONES EN LA LITERATURA

LA NOIA DEL CLUB

curs 2019-2020

Quadern de l'alumnat

El gust per la Lectura 2019 – 2020
Tercer i Quart d'ESO

La noia del club

Quadern de l'alumnat

Departament d'Educació
Sub-direcció General de Plurilingüisme
Servei de Suports i Recursos Lingüístics

Cristina Duró

Atès el caràcter docent d'aquesta publicació, per a la citació de fragments de textos d'altri i la reproducció de fotografies procedents d'obres publicades (de les quals se cita adequadament la font i el nom de l'autor) ens acollim al dret de citació reconegut a l'article 32.1 del Text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i a l'article 10.2 del Conveni de Berna per a la Protecció de les obres literàries i artístiques, de 9 de setembre de 1886; i, per tant, està exempt de la necessitat d'autorització i abonament dels drets d'autor.

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de [Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional de Creative Commons](http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/). Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n citi l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

CONTINGUTS

La guia de lectura	4
Abans de la lectura	6
Durant la lectura	16
Després de la lectura	18

LA GUIA DE LECTURA

La Carlota, la Katniss Everdeen, la Bella Swan o la Tessa Young són alguns dels personatges amb més èxit en la literatura juvenil actual. Totes elles es caracteritzen per ser noies fortes, decidides i amb inquietuds que lluitaran contra diversos obstacles per aconseguir els diferents objectius que s'han proposat.

I és que no és casualitat que la majoria de les protagonistes d'algunes de les novel·les que més impacte han causat en les dues primeres dècades del segle XXI tinguin com a personatge principal una noia.

Així doncs, podeu veure com moltes de les autores d'aquests personatges com la Gemma Lienas, l'Stephenie Meyer, la Suzanne Collins o l'Anna Todd volen enviar un potent missatge als seus lectors, tot reivindicant no només el seu paper dins el món (de la literatura), sinó que volen deixar clar que ha arribat el moment que les dones ocupin un lloc que històricament també se'ls ha resistit: el de l'heroïna literària.

En efecte, en els darrers anys –afortunadament– les dones hem fet un pas endavant i després de molt de temps a l'ombra, diverses autores de novel·la, poesia o teatre han començat a ser escoltades, de manera que la dona ha deixat de jugar un paper ornamental en la literatura.

Gràcies a aquestes veus, ens han arribat diferents protagonistes que tenen com a objectiu desenvolupar una doble missió: Per una banda, mitjançant aquests caràcters, les noies d'arreu del món teniu models positius en qui emmirallar-vos, ja que aquestes heroïnes us proporcionen patrons de comportament a partir dels quals deixareu els vostres complexos enrere i començareu a creure en el vostre potencial, que molt sovint pretén ser anul·lat per diferent tipus de conductes arrelades a la tradició de la nostra societat.

En segon lloc, aquesta literatura pot servir perquè vosaltres, nois, veieu les noies i les dones que us envolten com els éssers independents i forts que són, com a iguals, ja que són capaces d'assolir tot el que es proposen en totes les disciplines, tal i com ho feu vosaltres.

La noia del club ens mostra la història d'una jove nedadora disposada a triomfar en l'esport d'elit en la Barcelona republicana dels anys 30. La Flora, malgrat les dificultats de l'època, aconseguirà realitzar-se com a dona i sentir-se bé amb ella mateixa, després de superar diversos entrebancs. I encara que, finalment, les coses no aniran com ella esperava –perquè en moltes ocasions la circumstància s'interposa davant la voluntat– acabarà sent una dona feliç.

Per tant, ens trobem davant d'una heroïna que combat contra totes les adversitats personals, laborals i històriques que se li van plantejant. La Flora és una jove que gràcies al seu coratge, les seves amigues i les seves ànsies de llibertat, no llença mai la tovallola i es manté en peu fins al final. I òbviament, la seva lluita tindrà fruits.

Bàsicament, això és el que trobareu a *La noia del club*, una novel·la que malgrat tenir

un argument aparentment senzill, és una lectura en la qual es fa referència a moltes dates històriques, personatges de la Barcelona dels anys 30 o institucions que ja han desaparegut. És per aquest motiu que per poder fer un millor aprofitament de la vostra lectura, en algunes ocasions, us caldrà ajuda.

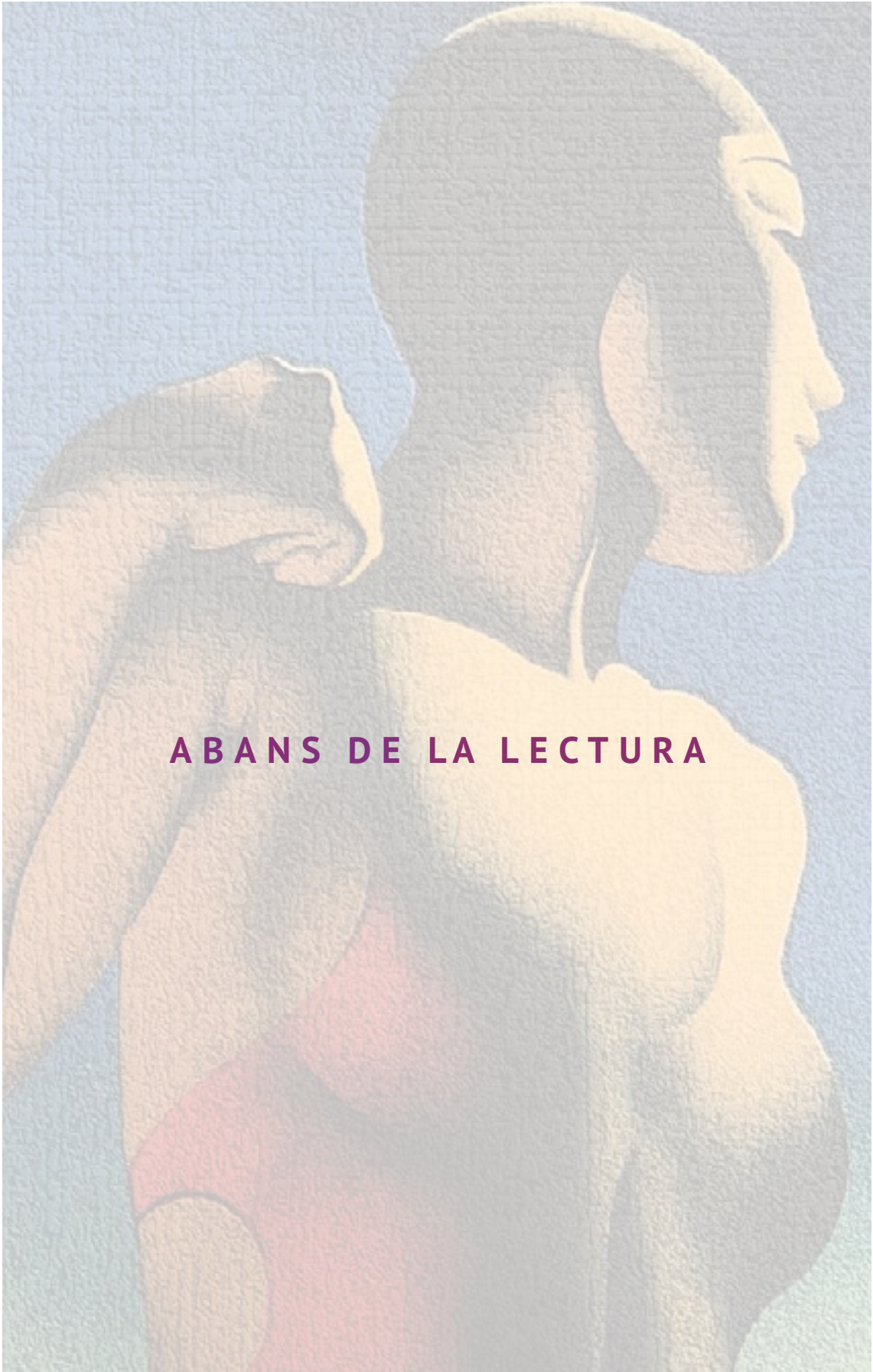
Aquesta guia us proporcionarà diversos materials dividits en tres seccions a partir dels quals podreu entendre la novel·la en tota la seva dimensió. Per tant, des d'aquestes pàgines estarem al vostre costat:

- **Abans de la lectura:** Les activitats d'aquesta secció pretenen que, mitjançant els vostres coneixements previs, us poseu en contacte amb una sèrie de continguts que són bàsics perquè pugueu familiaritzar-vos amb la narració o perquè tingueu la possibilitat de situar-vos i ser conscients del moment de la història de Catalunya en el qual es desenvolupa l'acció.
- **Durant la lectura:** La proposta que es fa en aquest apartat té l'objectiu d'acompanyar-vos en la vostra lectura a mesura que us endinseu en l'argument, per tal de proporcionar-vos una extensa fotografia panoràmica de tots els fets que s'esdevenen en *La noia del club*.
- **Després de la lectura:** Ofereix un bloc d'activitats a través de les quals podeu treballar al voltant de diversos conceptes relacionats amb la teoria literària i, a més a més, teniu un apartat suplementari de propostes interdisciplinàries a partir de les quals podreu aprofundir en alguns temes interessants tractats a la novel·la, com la història de l'esport català, l'evolució del comerç en els carrers de Barcelona o la consecució de drets del col·lectiu LGTBI+.

Com podreu veure, les tasques que es plantegen en aquesta guia de lectura són nombroses i de diversa tipologia. Amb l'ajuda dels vostres professors dureu a terme totes aquelles que us siguin d'interès, per tal d'anar treballant totes les qüestions que sorgeixin en les diferents etapes d'aproximació a *La noia del club*.

Per últim, cal que considereu la possibilitat de procedir a la vostra lectura proveïts de llapis, subratlladors, un bloc i fulls marcadors adhesius de colors per tal d'emmagatzemar tota aquella informació que desperta la vostra curiositat i que en un futur us pot ser d'interès.

Espero que gràcies a aquestes orientacions pugueu entendre de quina manera vivien les noies de la Barcelona dels anys 30 i com la seva lluita ens ha de servir com a model per tal d'aconseguir una societat en la qual les protagonistes en veu femenina no siguin un oasi en el desert sinó un bosc ple d'arbres.

ABANS DE LA LECTURA

1. L'obra que llegirem a continuació s'anomena *La noia del club*. Tal i com veieu al títol, aquesta lectura està protagonitzada per un personatge femení. Per aquest motiu, us demanem que **feu memòria**:

Recordeu si heu llegit cap novel·la o còmic o si heu vist cap obra de teatre, pel·lícula o sèrie que estigui protagonitzada per una dona? Sabeu de la mà de qui arriben aquests personatges?

Completeu aquesta llista amb totes aquelles obres que se us acudeixin i cerqueu la informació que us falta per tenir les seves fitxes completes:

Novel·la, conte, còmic...	Autor o autora	Obra de teatre, pel·lícula, sèrie	Autor/a o creador/a

2. Gràcies a la gran o petita pantalla, el cine i la televisió ens han presentat grans personatges femenins com la Khaleesi o Mare dels dracs a *Game of Thrones*, la Katniss de *The hunger games*, la Princesa Leia o la Rey de la saga *Star Wars*, l'Eleven d'*Stranger things*, l'Hermione Granger de *Harry Potter*, la Wonder Woman a *Justice League* o la Hannah Baker de *13 reasons why*. Trieu un d'aquests personatges o qualsevol altre que us agradi d'una pel·lícula o sèrie amb la qual pugueu sentir-vos identificats o que, simplement, us hagi impactat i **creeu a la classe un Hall of Fame amb les vostres heroïnes favorites**.

Després, haureu de fer una **exposició oral** tot explicant on apareix cada personatge, qui el va crear, quins són els seus trets característics, haureu de fer esment dels seus "superpoders" (en cas que en tinguin) i, per últim, haureu de fer partícips els vostres companys del vincle que us uneix amb aquest personatge.

PERSONATGE	
On apareix?	
Qui el va crear?	
Quins són els seus trets característics?	
Té "superpoders"? Quins?	
Quins vincles penso que m'uneixen al personatge?	

3. A la literatura catalana hi ha diverses obres que tenen com a protagonistes dones. No obstant aquest fet, no totes elles han estat escrites per una autora. **Busqueu les veus que s'amaguen darrere de les plomes que van crear els següents títols:**

TÍTOL DE L'OBRA	AUTOR/AUTORA
<i>Valentina</i>	
<i>Gualba, la de les mil veus</i>	
<i>Fanny</i>	
<i>El carrer de les Camèlies</i>	
<i>Laura a la ciutat dels Sants</i>	
<i>Raquel</i>	
<i>Ramona, adéu</i>	
<i>La plaça del Diamant</i>	
<i>Mecanoscrit del segon origen</i>	
<i>Feliçment, sóc una dona</i>	
<i>La salvatge</i>	
<i>Feli, esthéticiene</i>	
<i>Joana E</i>	
<i>Laia</i>	
<i>Pilar Prim</i>	

<i>El temps de les cireres</i>	
<i>La nit en què Wendy va aprendre a volar</i>	
<i>Ariadna al laberint grotesc</i>	
<i>Solitud</i>	
<i>La ben plantada</i>	
<i>La dama enamorada</i>	
<i>Terra baixa</i>	
<i>Diari lila de la Carlota</i>	
<i>La fabricant</i>	
<i>Jacobé</i>	
<i>Te deix, amor, la mar com a penyora</i>	
<i>Mort de dama</i>	
<i>Història d'una noia i vint braçalets</i>	
<i>El Marroc sensual i fanàtic</i>	
<i>Joana Mas</i>	
<i>Estimada Marta</i>	
<i>Galatea</i>	
<i>Mitges negres</i>	
<i>Lucrecia</i>	
<i>Marina</i>	
<i>La nit de les papallones</i>	
<i>La malcontenta</i>	

Després de cercar i trobar els autors i autores d'aquestes creacions i partint des del vostre propi coneixement, **feu un càlcul aproximat i debateu** a classe sobre els temes següents:

- **Qui creieu que escriu més obres amb protagonistes femenines, un escriptor o una escriptora?**

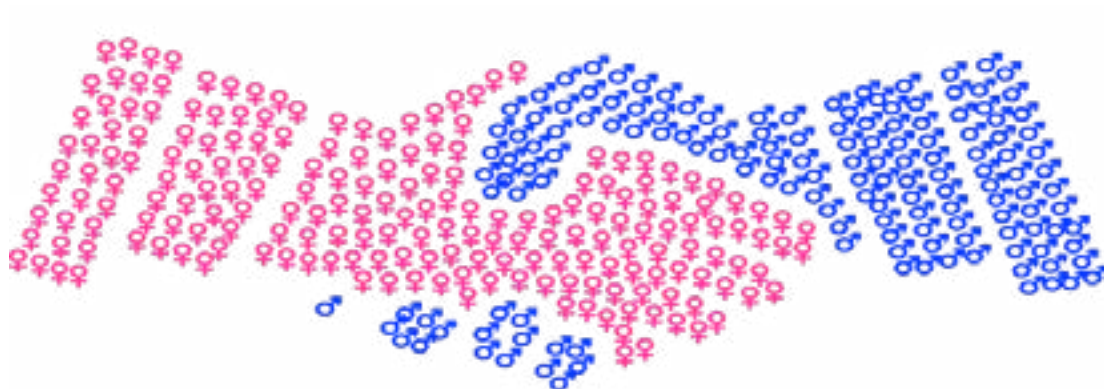
- **Quant al punt de vista narratiu o caracterització dels personatges, qui penseu que pot expressar millor els sentiments d'una dona?**

Aquestes preguntes s'hauran de contestar en grups de 4, tot donant una resposta positiva i una de negativa. Quan cadascun dels equips hagueu arribat a una conclusió, debateu les vostres respostes amb els grups integrats pels altres membres de la classe.

Finalment, després d'apuntar a la pissarra totes les respostes donades, de manera global, la classe haurà d'intentar arribar a un consens amb l'objectiu de donar una única resposta tancada a cadascuna de les qüestions.

4. En l'activitat anterior heu hagut de reflexionar sobre el vostre punt de vista al voltant d'històries protagonitzades per dones. És per aquest motiu que ara veurem **què n'opinen els experts**.

Algunes autores consideren que encara que homes i dones vivim experiències similars, la nostra manera d'entendre allò que ens envolta està condicionada "en funció del nostre gènere", mentre que d'altres són del parer que tots els escriptors i escriptores parlen "sobre el gènere humà".

Ambdues definicions tenen una paraula en comú: **gènere**. Cerqueu **què volen dir aquestes escriptores** quan es refereixen a aquest mot i **contesteu oralment** les preguntes següents:

- Com és definit el gènere? La seva definició ha evolucionat al llarg dels anys?
- Creieu que el gènere pot influir a l'hora d'escriure? Argumenteu la vostra resposta tant si és positiva com negativa.
- Penseu que una novel·la escrita des d'una perspectiva de gènere femení automàticament ha de ser catalogada de feminista?

5. Des de fa alguns anys, el **feminisme** torna a tenir un gran poder de convocatòria, tal i com hem pogut veure no només en les manifestacions massives del 8 de març, sinó que també ha adquirit una gran embranzida a causa de diversos casos mediàtics de violacions, abusos o assetjament a partir dels quals s'han posat al descobert les reivindicacions de la dona del segle XXI.

Busqueu per parelles mixtes 3 o 4 fotos d'alguns dels eslògans que més us hagin cridat l'atenció de les últimes campanyes publicitàries, manifestacions o *hashtags* que s'hagin fet servir per visibilitzar la situació de la dona en diversos àmbits i **construïu un mural** en el qual els recolliu. Un cop hagueu dissenyat el mural, el podeu penjar a la classe o podeu crear una exposició efímera al *hall* o algun corredor del vostre centre.

Per finalitzar, cadascuna de les parelles que han cercat les fotos que ha de contenir el mural, haurà de **triar-ne una** i haurà d'escriure un **text expositiu** tot responent aquestes preguntes:

Per què heu triat aquest eslògan?

D'on prové?

Quina és la seva reivindicació i en relació a què es fa?

Quan cadascuna de les parelles hagueu realitzat aquesta primera tasca a través de la qual entrareu en contacte amb les reivindicacions feministes més actuals, haureu de **cercar informació** per tal de contestar les preguntes que se us plantegen a continuació:

- Què és el feminisme?
- En quin moment històric es va originar? A quines necessitats responia?
- Quines reivindicacions feien les primeres feministes?
- En quina direcció va avançar el Feminisme a partir de final dels anys 60 i principis dels anys 70?
- En quin moment es troba el feminisme en el primer quart del segle XXI?

A partir de les respostes obtingudes, **escriviu un text argumentatiu** (podeu fer-ho de manera individual o per parelles) en el qual haureu de donar la vostra opinió al voltant de la següent qüestió: **Existeix la igualtat de gènere en la societat actual?**

6. Les activitats anteriors us han proporcionat un seguit d'informacions mitjançant les quals heu pogut deduir quin ha estat el rol social de la dona en els dos últims segles.

La literatura, en certa manera, ha estat l'encarregada de donar-ne testimoni. Tot i això, cal que tingueu en compte que no totes les novel·les que estan protagonitzades per personatges femenins són feministes, ni totes les novel·les feministes estan protagonitzades exclusivament per dones.

Tot tenint en compte aquestes premisses, feu un **quadre conceptual** a través del qual pugueu destacar els trets principals que creieu que caracteritzen la literatura feminista. Després de tenir clars quins són els trets essencials d'aquesta literatura, **haureu de crear el vostre personatge femení**.

Per tal de fer-ho, haureu de desenvolupar la seva **descripció física** (prosopopeia) i la **descripció psicològica** (etopeia). Quan hagueu creat el vostre personatge, l'haureu de **contextualitzar en un temps històric determinat i en un espai** (real o imaginari) i, per últim, haureu de construir l'esquelet d'una trama de la qual n'ha de ser la protagonista.

De manera que, com a producte final, haureu de crear un **microrelat** de com a màxim dues cares de foli en el qual s'expliqui la història d'una dona que compleixi les característiques de les dones que presenta la literatura feminista.

7. En la **portada de la novel·la** podem veure la silueta d'una noia ressaltada amb un vestit de bany de color vermell i, en segon pla, un doble trampolí en el qual hi ha una altra dona a punt de llançar-se de cap a una piscina. Els colors que hi predominen són el verd, el blau i el vermell.

Individualment o per grups, esbrineu **qui va dissenyar i quan la portada** de *La noia del club*, de quin tipus de composició es tracta i què ens volen suggerir aquests tres colors que hi predominen.

En acabar, amb l'ajut del professorat de Visual i Plàstica, **cerqueu altres obres similars** a la de la portada i de la seva mateixa època per tal de crear una exposició en la qual cada alumne de la classe proposi una coberta alternativa (portada i contraportada) per a la novel·la, tot tenint en compte la informació que us proporcionen el títol, el subtítol i la sinopsi del relat.

(Imatge extreta de <https://www.mcarmeroca.cat/>)

El disseny pot presentar-se tant en suport paper com en suport informàtic i es poden fer servir les tècniques que considereu necessàries, tant des del *collage* fins al *photoshop*, per exemple. L'única condició que ha de reunir la vostra obra és que es ceneixi a les característiques de l'estètica d'aquesta època.

8. La novel·la que estem treballant es titula *La noia del club* i té com a subtítol el paràgraf "amor i superació a la Barcelona dels anys 30". Tant el **títol**, com el **subtítol de la novel·la** són prou suggeridors perquè intuïm quina història s'amaga darrere la coberta. Així que activeu la vostra imaginació i entre tots els membres del grup-classe, després d'haver arribat a un consens, esbrineu **de què o qui ens parlarà Maria Carme Roca**.

Un cop hagueu fet les vostres prediccions, aprofundiu en aquestes qüestions per tal d'intentar clarificar el context històric en el qual es genera la trama de la novel·la.

- Com es concebia l'esport a la Barcelona dels anys 30?
- Quina era la situació de l'esport femení en aquella època?
- Hi havia dones que es dediquessin a l'esport professionalment?
- Tenien les mateixes oportunitats que els homes?

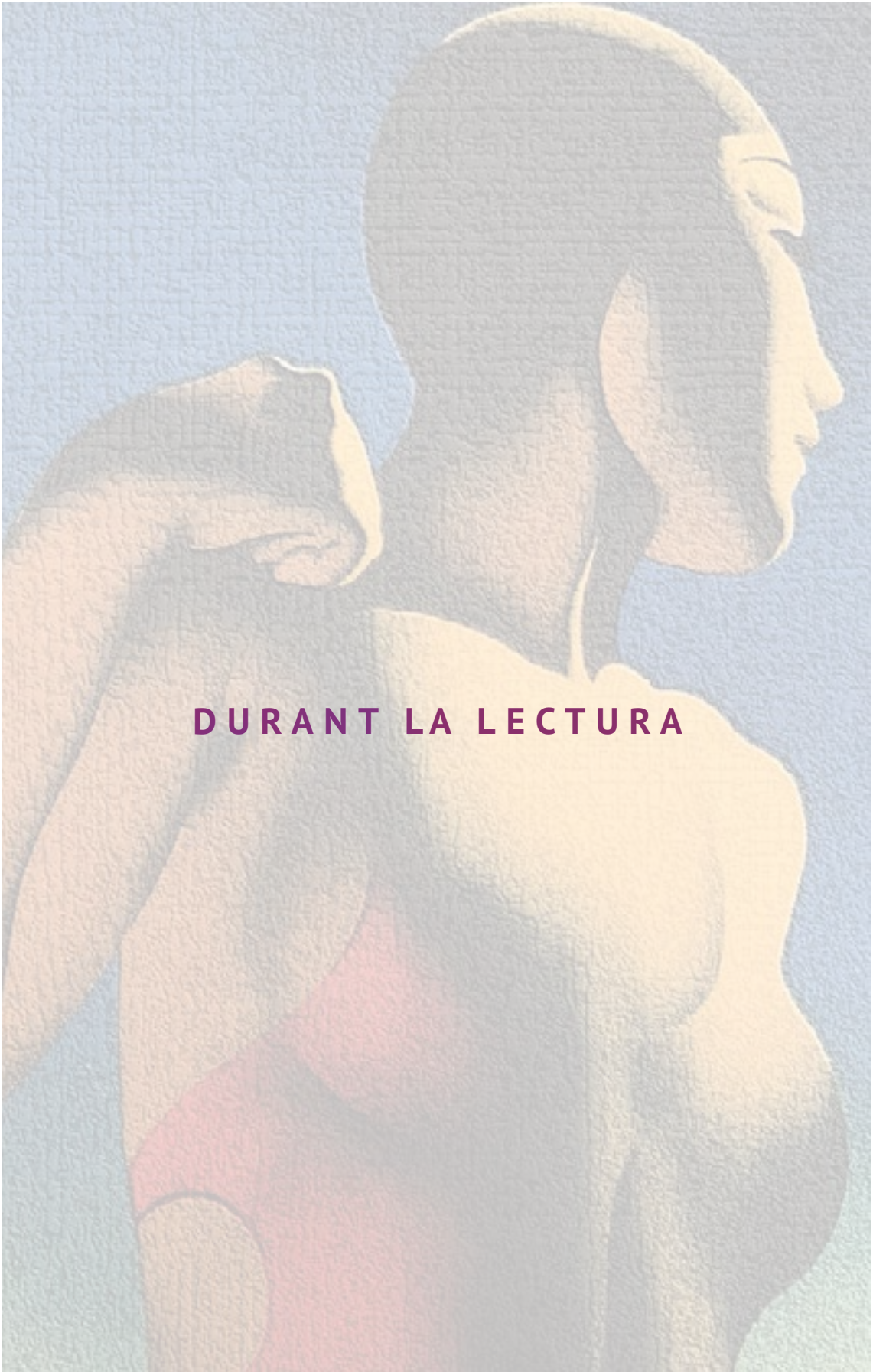
En llegir la sinopsi de *La noia del club* que apareix a la contraportada, podeu apreciar que l'acció que es narra a la novel·la s'esdevé, a grans trets, en el període en el qual es va instaurar la Segona República.

Relacioneu els fets següents fets històrics amb l'any en el qual tenen lloc per tal que, durant la lectura, tingueu clara la seqüència històrica en què es desenvolupa la trama:

Data	Fet històric
	Proclamació de l'Estat Català
	Mort de Francesc Macià
Abans de 1930	Legalització de la CNT
1930	Exili dels primers intel·lectuals a França
1931	Mort dels germans Badia
1932	Proclamació de la Segona República
1933	Arrest de Lluís Companys
1934	Aprovació del dret a vot de la dona a Espanya
1935	Vaga de La Canadenca
1936	Assassinat del President Companys
Després de 1936	Aprovació de l'Estatut d'Autonomia
	Proclamació de l'Estat català
	Exposició Universal de Barcelona
	Olimpiada popular de Barcelona
	Esclat de la Guerra Civil Espanyola

- 10.** Maria Carme Roca, l'autora de *La noia del Club*, és historiadora i filòloga i des de l'any de publicació de la seva primera obra ha escrit una cinquantena de llibres. **Busca el títol** d'algunes d'elles i **classifiquen-les en funció del destinatari** al qual van dirigides.

Quan les hagueu catalogat, feu un **gràfic de barres** o un **gràfic de sectors**, tot intentant determinar a quin tipus de públic Maria Carme Roca destina la seva obra o quines són les temàtiques que hi predominen.

DURANT LA LECTURA

SOBRE L'ARGUMENT...

1. Moltes vegades, quan mirem una pel·lícula, una sèrie o llegim un llibre, encara que la seva trama ens mantingui totalment enganxats, és molt difícil recordar de manera detallada què els passa a determinats personatges en diverses situacions que han d'afrontar.

De manera que tot i que molts de nosaltres tenim present que Lord Voldemort va assassinar els pares de Harry Potter amb l'objectiu de fer-se amb el control del món màgic, moltes vegades oblidem detalls concrets, com per exemple, en quina data es va produir la mort dels Potter.

És per aquest motiu que, per recordar l'argument de *La noia del club*, us proposem que **feu un diari de lectura** on anotareu tot allò que pugueu extreure de la lectura de la novel·la. Així doncs, el vostre diari pot contenir dades tan bàsiques com l'argument de cadascun dels capítols, fragments que us cridin l'atenció per diversos motius, els nom de bars, botigues o carrers pels quals circulin els personatges, o fins i tot pot recollir les dates històriques o dates que tenen a veure amb alguna fet ocorregut a la protagonista.

Per fer la vostra lectura més fàcil, **podeu anar assenyalant** amb fulls marcadors de colors, subratlladors o amb qualsevol mètode que creieu pertinent **tot allò que us pugui ser útil** per registrar què els passa als protagonistes de *La noia del club*, on es troben o què senten.

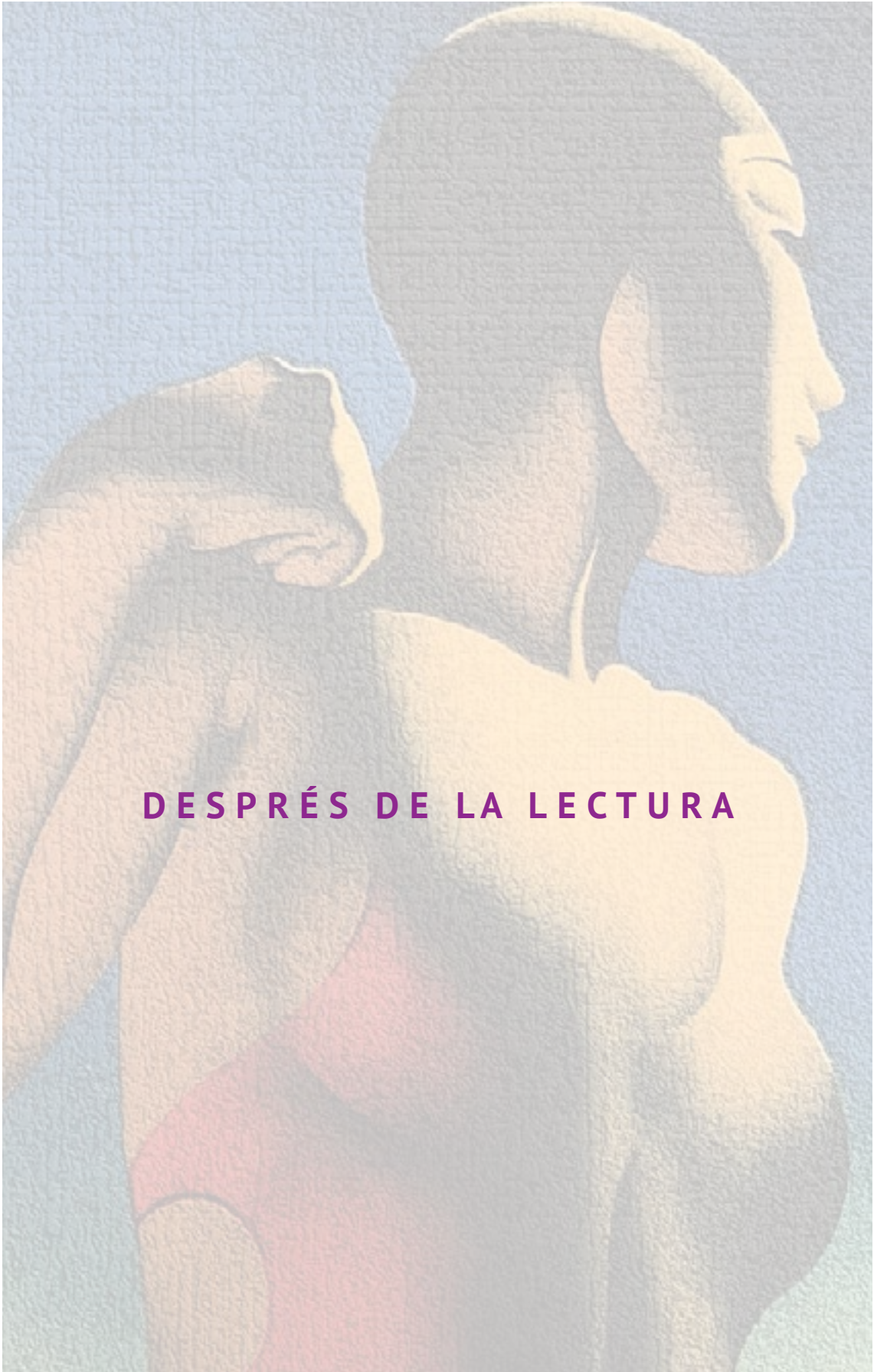
El vostre diari pot tenir **diversos formats**: el podeu escriure en una llibreta en la qual cal que aneu fent anotacions de manera informal a mesura que llegiu, podeu enregistrar-lo en *podcasts* o, per contra, podeu seguir un esquema més sistematitzat com el que us proposem a continuació:

Argument

Personatges

Dates a recordar

Paraules que no conec

1. Contesteu les preguntes següents a partir de les quals podreu fer-vos una idea dels principals moments que conformen la columna vertebral de l'argument de *La noia del club*:

La Flora és la protanista de *La noia del Club*:

- Quants anys creieu que té?
- A quin barri i amb qui viu?
- A què es dedica? Té alguna afició?

A més a més, surt amb un noi...

- Qui és? De què treballa?
- De quin tipus de família prové?
- Accepten la seva relació?

Però la Flora va tenir un primer amor...

- De quin sindicat forma part activament i quines tasques hi desenvolupa?
- Quina relació manté amb la Flora?

I també té un millor amic, en Gabriel Ramis...

- Quina és la seva inclinació política?
- Com evoluciona el seu lligam amb la Flora?

Per últim, cal tenir present que la Flora està envoltada per un gran grup de dones...

- Feu-ne un llistat i digueu on les ha conegudes, a què es dediquen i quina connexió tenen.

2. *La noia del club* és una novel·la formada per 42 capítols, relativament curts, a partir dels quals Maria Carme Roca ens fa arribar en petites dosis una part de la història del nostre país en la dècada dels anys 30 del segle XX. I és per aquest motiu que el personatge de la Flora serveix com a pretext per descobrir-nos les diverses cares que conformen aquesta crònica.

Així doncs, podeu veure que el fet que la Flora sigui l'eix central la novel·la, permet a l'autora apropar-nos fins a diferents esdeveniments. De manera que s'observa com la **trama de la narració** està estructurada en els blocs següents:

La Flora i la família

La Flora i els nois

La Flora i les altres dones

La Flora i l'activitat esportiva

La Flora i l'activitat cultural

La Flora i l'autoconeixement

Classifiquen els capítols de la novel·la en funció de la seva temàtica. N'hi ha algun que no atengui aquests paràmetres? En cas que així sigui, inventeu-vos una categoria sota la qual el pugueu ordenar.

SOBRE ELS PERSONATGES...

3. La narració ens explica fets reals o imaginaris que li succeeixen a un personatge. *La noia del club* ens conta com la Flora s'haurà d'enfrontar a diverses experiències per aconseguir ser feliç vivint com ella vol i no com se suposa que hauria de viure.

Així doncs, mentre llegim *La noia del club* podem apreciar clarament que la Flora és el personatge que porta el pes de la novel·la i per tant, n'és la protagonista. Però no cal perdre de vista que també hi intervenen molts altres personatges que aniran assumint diferents rols.

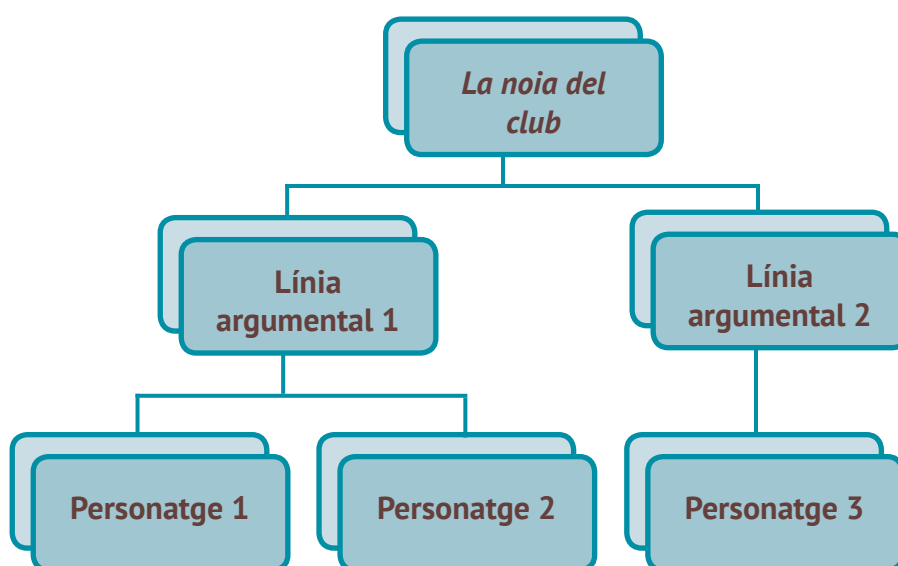
Dit això, podem determinar que en una novel·la apareixen diferents tipus de personatges, que podrem descriure tot considerant si són principals o secundaris, en funció de si mouen la història o proporcionen ingredients al conflicte o si, per contra, contribueixen a crear un escenari versemblant. Els personatges també poden ser plans o rodons, tot depenent de si són caracteritzats a través de petites pinzellades o bé, si són descrits en profunditat. Per últim, els personatges es poden classificar com a dinàmics o estàtics, si tenim en compte si el seu caràcter canvia o no al llarg de la narració.

Maria Carme Roca ens ofereix una **extensa galeria de personatges** a *La noia del club*, per això us **proposem que els classifiqueu** en acabar la vostra lectura, amb l'objectiu d'**esbrinar quins són els personatges més rellevants de la novel·la**.

Personatges						
Segons el seu pes en l'acció		Secundari	Segons la seva caracterització		Segons la seva evolució	
Principal	Antagonista		Pla	Rodó	Dinàmic	Estàtic
Protagonista						

4. Durant la vostra lectura, podeu constatar que *La noia del club* és una història formada per diverses trames en què hi apareixen els diversos personatges que tenen relació amb la Flora o que interactuen amb ella indirectament, però serveixen per donar consistència a la història per tal de fer-la versemblant.

Destrieu cadascuna de les línies argumentals de la novel·la en què figuren els personatges més rellevants de tots els que heu classificat a l'activitat anterior i **ompliu un quadre** similar a aquest que us oferim a l'exemple, en el qual pugueu fer un seguiment dels esdeveniments més rellevants de les diferents trames que conformen la narració i els personatges que les protagonitzen:

Un cop tingueu separades cadascuna de les trames amb els seus corresponents personatges, **feu una fitxa de cadascun d'ells** amb l'objectiu d'esbrinar quins són versemblants, és a dir, caràcters creats per Maria Carme Roca que podrien ser reals, i quins són històrics. Finalment, **classifiqueu-los segons la seva naturalesa**.

SOBRE L'ESTRUCTURA...

5. *La noia del club* és una novel·la que presenta una estructura lineal, és a dir, els fets són contats per un narrador en l'ordre cronològic en què succeeixen. Així doncs, partint d'aquesta premissa, **organitzeu** -tot col·locant un número al costat- **aquests fragments en l'ordre que passen i cerqueu en quin capítol s'ubiquen**:

Núm. ordre	Capítol	Fragment
		-Recordes que fa un any els meus pares van patir un assalt a casa? -I tant, que me'n recordo. -Em sap greu, però crec que la Flora hi està al darrere.
		La Flora va pensar que hauria tingut certa gràcia perdre la virginitat en un cementiri. L'amor i la mort sovint van de bracet.
		... L'enhorabona, la CNT ha estat legalitzada, deus estar content. -A veure si tota la lluita serveix per enderrocar la monarquia.
		Darrerament, perquè la Flora no li contestava quan li trucava per telèfon? Per què en Gabriel li deia sempre que no hi era.
		No es podien permetre d'anar-hi cada dia, a la Criolla, perquè l'endemà havien de treballar, però encara eren joves i sovint l'empenta suplia el cansament.
		Escolta'm, que pateixo per tu... Que en Gabriel m'ha dit que els de la FAI estan molt molestos amb tot el que escrius.
		Perquè no t'estimo, Gabriel, és a dir, sí, molt però com a amic.
		No, Romà, escolta'm tu a mi primer. Que et quedi ben clar que la meva estimada amiga, la Irene Polo, no és la meva nòvia.
		Aniria a París. Tenia l'adreça, una adreça en la qual, per indicació d'en Romà, no posava mai el remitent.
		El concurs de la reina dels banys s'ha suspès- va dir ella canviant de conversa.
		-Cal fer vessar sang- va afegir en Jesús-, que corri la sang com ho fan les bicicletes.
		-La Josefina m'ha dit que m'adreci a tu, que potser el Femení em podria ajudar a trobar feina, alguna que sigui més compatible amb l'entrenament.

	La Flora volia marxar però li dolia fer-ho pels pares, encara que ells li havien dit que no patissin, que es quedarien més tranquils si ella i en Romà se n'anaven.
	Tot el barri estava il·lusionat pel concurs de ball que estava previst que es celebrés al Teatre Olympia.
	Un primer tret a la cama va fer caure de genolls en Romà. -Així et vull, malparit, de genolls.
	Però a París tenia problemes, s'havia complicat la vida en un seguit de negocis que no tenien la transparència que aparentaven.

Un cop ordenats tots els fragments, **traceu un eix cronològic** i determineu quins fets corresponen al plantejament, és a dir, la part de la narració en la qual se'ns presenten els personatges, el temps i l'espai; el nus o moment en el qual es desencadena el conflicte de la trama i el desenllaç, en el qual en conflicte es tanca o pot deixar-se obert de manera permanent.

PLANTEJAMENT

Fragments:

NUS

Fragments:

DESENLLAÇ

Fragments:

6. Al capítol 8, la **veu narrativa**, en referència als pares d'en Romà, afirma que “mai no havien estat enamorats”. Els Puig havien estat un matrimoni d'interès mitjançant el qual en Pere Puig podia tapar les seves tendències sexuals per tal de protegir el seu estatus.

En Romà, malgrat no saber dels *affairs* del seu pare, se n'adona des de bon principi i és per aquest motiu que lluitarà per l'amor de la Flora, ja que sap que és l'única persona que el pot salvar dels codis socials de la burgesia.

No obstant, fins que no arriben a estar junts, la Flora i el Romà es troben amb diversos entrebancs que s'interposen entre els dos i no els permeten viure la seva relació d'una manera plena.

Un dels obstacles amb els que toparan serà amb la mateixa Flora. La protagonista de *La noia del club* és una dona moderna i independent que s'envolta d'un seguit de refrents femenins que li han fet trencar amb molts dels estereotips amb què ella ha crescut. Per això, en un moment determinat decideix trencar amb el Romà perquè no vol tenir cap promès que li marqui les regles del joc, ja que vol ser ella qui les marqui.

Però en el tancament de la novel·la, podem veure que tot i que el personatge de la Flora apuntava inicialment en una direcció, el desenllaç acaba esdevenint un conte de fades. Així doncs, us proposem que **reescriuiu el final** de *La noia del club* tot apuntant **resolucions alternatives** a la trama presentada per Maria Carme Roca en les quals la Flora no acabi feliçment emparellada amb el Romà Puig.

SOBRE EL PUNT DE VISTA NARRATIU...

7. La narració és aquella tipologia textual mitjançant la qual es contenen una sèrie de fets o accions reals o imaginàries que li esdevenen a un personatge en un temps i un espai determinats. Aquests ens arriben per mitjà d'un narrador, que pot ser intern, si participa en el desenvolupament dels fets explicats, o extern, si no ho fa. Partint d'aquesta informació us **plantejem dos reptes**:

En primer lloc, penseu **quin tipus de narrador creieu que filtra la trama de la novel·la** i decideu si *La noia del club* se'ns narra des d'un **punt de vista intern o extern**. Després d'haver arribat a alguna conclusió sobre el tipus de narrador utilitzat en el relat, **llegiu atentament el fragment següent** a continuació i, partint de la graella que se us presenta més endavant, deduiu quines marques o recursos usa Maria Carme Roca per fer avançar la trama i **ompliu els quadres que teniu a continuació**:

Astúcia, vine al meu encontre, m'has d'ajudar, es repetia la Flora.

El tenia al damunt, li va clavar un cop de puny a la cara mentre la immobilitzava de braços i amb el pes de les pròpies cames impedia l'alliberament de les de la Flora.

-Ara sabràs qui soc, porca!

Però en Jesús no havia d'haver deixat el braç per abaixar-se els pantalons, perquè la Flora, tot i que enterbolida encara pel cop, va agafar un grapat de sorra i la hi va llançar als ulls.

Va sorgir l'efecte esperat: la coïssor insofrible i la tos sobtada, perquè també li havia entrat sorra per la boca, van fer que afluixés.

Era la seva oportunitat. La Flora la va aprofitar aixecant-se d'un bot i, corrents, es va endinsar al mar. Amb unes quantes braçades ja va ser lluny d'en Jesús que, impotent, cridava des de la sorra.

-T'agafaré, no ho dubtis, que t'agafaré!- li va semblar escoltar.

Atiada amb l'únic objectiu de fugir, la Flora va nedar mar endins sense ser conscient de com s'allunyava.

Tal vegada va ser la densitat de l'aigua el que tot d'una la va alertar. S'aturà enmig de la immensitat negra d'una nit sense lluna. Basarda. El cor li batejava de pressa i s'obligà a reconduir el panteix fent respiracions profundes. Ja més calmada, tot surant a l'aigua, va albirar el litoral, una fina línia de llum. Tenia fred.

Cap vaixell, cap barca, res ni ningú a qui pogués demanar ajuda. Estava sola.

Fragment extret del capítol 23, pàg. 138.

Temps verbals

Persona i nombre

Adverbis i locucions adverbials

Després d'haver analitzat les característiques del text narratiu, **reescriviu el fragment anterior** tot continuant el text que se us presenta a continuació. Com és la veu narrativa d'aquest nou text? Destrieu quins són els trets distintius del text resultant, tot utilitzant la graella que heu emprat anteriorment.

Astúcia, vine al meu encontre, m'has d'ajudar, em repetia un i altre cop...

Text 2

Temps verbals

Persona i nombre

Adverbis i locucions adverbials

SOBRE EL LENGUATGE...

8. La novel·la *La noia del club* té com a protagonista la Flora, una dona intel·ligent, independent i emancipada que s'emmiralla en el model de dona que promovien revistes com *La dona catalana* o *Vogue*, revistes que a principis del segle XX, a la seva manera, mostraven en què havia de consistir el paradigma del que ara en diríem “dona aponderada”.

Aquestes publicacions eren destinades a dones modernes que treballaven, llegien, s'interessaven per l'art o vestien pantalons. Així doncs, podem observar com el relat ens acosta a la vida d'aquestes precursors que, com la Flora, van voler lluitar per un món en el qual regnés la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

Tot i això, podem veure com al llarg de la narració la voluntat d'aquestes dones és interceptada per conductes atàviques dels homes que les envolten (i en algunes ocasions d'unes quantes dones també), mitjançant les quals es perpetua l'ombra d'aquest gran monstre que és el patriarcat.

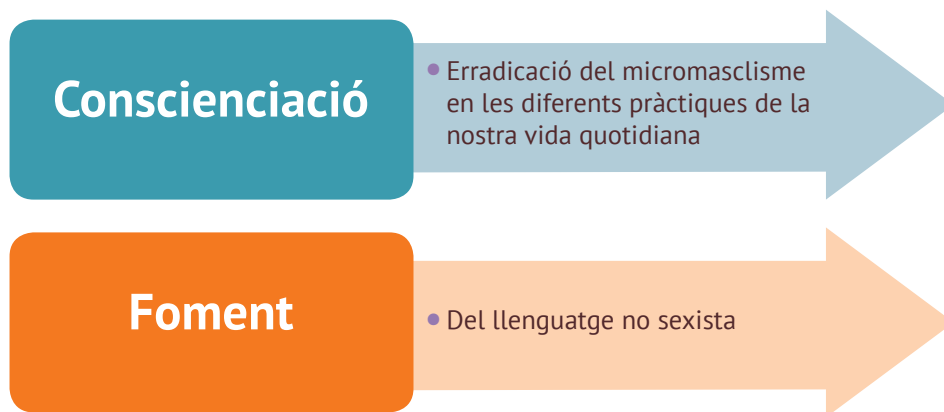
En efecte, al llarg de la narració s'observen **actes de micromasclisme** que, tal i com va definir-los Luis Bonino Méndez, són “subtils i imperceptibles maniobres i estratègies d'exercici del poder del domini masculí en allò que és quotidià, que atempten en diversos graus contra l'autonomia femenina”. Per tant, podem veure que és una conducta normalitzada, invisible i no violenta a través de la qual els homes imposen la seva suposada superioritat davant la dona fins al punt que poden arribar a privar-la de llibertat i dignitat.

En llegir la novel·la de Maria Carme Roca, observareu que, al llarg del relat, molts personatges, tant masculins com femenins, fan palès aquest tipus de conducta típica d'aquesta primera meitat del segle XX.

Busqueu fragments en els quals detecteu indicis de micromasclisme i analitzeu el contingut de cadascuna d'aquestes situacions comunicatives, tot tenint en compte els aspectes que s'esmenten en l'exemple següent:

Emissor	
Muntatge/ Context	
Receptor	

Un cop tingueu localitzats i analitzats els fragments que més us hagin cridat l'atenció, en grups mixtos de quatre components, **ideeu una campanya publicitària** que haurà d'anar orientada en dues direccions:

Posteriorment, **podeu penjar els eslògans, tríptics o flyers resultants** d'aquest exercici en diversos espais del centre o a la classe.

SOBRE EL TEMPS I L'ESPAI...

9. Maria Carme Roca va titular la seva novel·la *La noia del club*, i en la mateixa portada podem veure com aquest títol va acompanyat d'un petit subtítol en el qual se'ns indica en quin període històric i en quin lloc s'esdevé la trama del relat.

En efecte, *La noia del club* és una història “d'amor i superació” que té com a escenari la Barcelona dels anys 30 del segle XX. Per tant, des de bon principi tenim indicis que ens fan veure que la nostra novel·la es desenvolupa en un temps intern o històric determinat i en un espai real que en alguns moments pot convertir-se en simbòlic, és a dir, un espai que adquireix una dimensió més enllà d'ell mateix perquè està associat a la memòria i/o la vivència personal.

Al llarg de la vostra lectura heu fet servir diversos mètodes per registrar les informacions més rellevants de la novel·la. Amb ajuda de les vostres anotacions, **busqueu els carrers, places o espais que vagin apareixent** i esbrineu quins tenen un valor merament locatiu i quins han adquirit una càrrega simbòlica per a algun dels personatges.

Finalitzada aquesta tasca cerqueu fotografies dels anys 30 en les quals apareguin aquests emplaçaments i **organitzeu una visita a la ciutat de Barcelona** amb la finalitat de fer una **ruta pels escenaris més significatius del relat**. Mentre passegeu per la Ciutat Comtal, de manera individual, **cerqueu algunes de les localitzacions** de les quals teniu una fotografia antiga i feu-ne una altra amb el mateix angle i enquadrament que té la que heu trobat.

Un cop tingueu les dues imatges, enganxeu-les en un DIN A3 l'una al costat de l'altra. Finalment, recolliu totes les làmines dels membres de la classe i repartiu-les de manera aleatòria. Així que tots tingueu la làmina que ha fet un dels vostres companys, **haureu de buscar almenys set diferències entre una fotografia i l'altra**.

Al final de sessió, haureu de fer **una posada en comú** a partir de la qual us pugueu fer una idea aproximada de com era la Barcelona dels anys 30.

PER APROFUNDIR-HI UNA MIQUETA MÉS...

1. *La noia del club* ens narra la història de la Flora, una noia d'una vintena d'anys que té com a objectiu dedicar-se a la natació de manera professional.

Cerqueu informació sobre esportistes d'elit de principis del segle XX i entrevistes a nedadores com Mireia Belmonte, Érica Villaécija, Gemma Mengual o Ona Carbonell. Quins mètodes d'entrenament han de seguir aquest tipus d'esportistes? Han de cuidar la seva dieta? Quina exigència els suposa el fet de ser esportistes d'alt rendiment? Com treballen per arribar a les Olimpíades?

Feu una comparativa mitjançant un quadre a través del qual pugueu copsar com afronten una mateixa disciplina, com és la natació, les esportistes de diferents èpoques. Quines semblances i quines diferències trobeu? Quin paper juga la dona en l'esport professional?

	Nedadores s.XX	Nedadores s.XXI
Hores d'entrenament		
Instal·lacions		
Materials emprats		
Dietes		
Rutina		
Salari		

2. La Flora és sòcia del *Club Femení i d'Esports*, lloc al qual diverses dones es troben per fer diferents tipus d'activitats. **Busqueu informació sobre aquesta institució** tot tenint en compte qui van ser les seves fundadores, quins valors conjugava, quines activitats s'hi duïen a terme, on s'ubicava la seva seu i com eren les seves instal·lacions.

Després d'haver recopilat totes aquestes dades, **plantegeu-vos si aquesta organització tenia algun punt en comú amb els clubs esportius que freqüentem actualment** i escriviu un **text argumentatiu** tot raonant la conclusió a la qual hagueu arribat.

3. Al llarg de la novel·la, l'autora va citant diferents establiments (bars, botigues, llibreries, sales de festes, teatres...) ubicats a la Ciutat Comtal. Molts d'ells han desaparegut i han donat pas a d'altres tipus d'empreses que conformen l'actual teixit comercial de Barcelona.

Feu un llistat de tots aquests negocis esmentats a la novel·la i cerqueu on estaven situats. Un cop els tingueu localitzats, **situeu-los en un mapa i traceu una ruta** mitjançant *Google maps* a partir de la qual pugueu organitzar una visita per Barcelona per tal de fotografiar què trobem ara en aquestes ubicacions.

Després de la sortida, feu un **estudi de l'evolució del comerç de la ciutat**. Per tal de poder dur a terme aquesta activitat, **busqueu quins negocis es mantenen i quins ja s'han tancat**. En el cas dels establiments que han desaparegut, caldrà que us plantegeu a què creieu que és degut el seu tancament.

Un cop feta la ruta i comparada l'activitat comercial del segle XX i la del segle XXI, reflexioneu al voltant d'aquestes qüestions: Heu arribat a alguna conclusió? És igual el comerç d'ara que el d'abans? Tenim la mateixa Barcelona?

4. *La noia del club* és una novel·la que té com a escenari de fons la ciutat de Barcelona. Al llarg de la novel·la Maria Carme Roca fa referència a diferents carrers, però si us fixeu, us adonareu que actualment, alguns d'ells han canviat el seu nom.

En grups de quatre components, **cerqueu tots els carrers i el nom de les zones per les quals es mouen els personatges i dissenyeu un taulell del Monopoli**. Per fer-ho, tal i com es fa en aquest famós joc, els carrers hauran d'estar agrupats per barris i, al seu torn, els barris hauran d'ordenar-se en funció del nivell adquisitiu de la gent que hi viu.

En el taulell, tal i com hi figuren al joc real, també hi hauran d'aparèixer les caselles que es refereixen al subministrament elèctric i d'aigua, a les estacions de ferrocarrils, a la presó, a la caixa de la comunitat i els impostos de la renda.

A més a més, les fitxes del joc hauran de dur el nom dels personatges més emblemàtics de la novel·la, de manera que, a l'hora de jugar, haureu d'adquirir el seu rol. Per tant, en començar la partida, haureu de plantejar la vostra estratègia en funció del vostre estatus social.

5. La novel·la *La noia del club* té un reduït però interessant cor de personatges secundaris entre els quals es barregen alguns dels exponents més destacats de la flor i nata de la burgesia barcelonina amb treballadors que estan en peu de lluita reivindicant els seus drets laborals. Entre aquests últims personatges destaquen el Gabriel, el millor amic de la Flora, i el Jesús, el seu primer amor.

Tot i que ambdós comparteixen un ideari comú, cadascun d'ells participa de les idees d'un sindicat concret. Mentre que en Gabriel Ramis, simpatitzant de la CNT, creu que la República pot servir “per enderrocar la monarquia i el poca pena d’en Berenguer i tots els paràsits i manefles que els envolten”; en Jesús Sanchís, militant de la FAI, és partidari de la “transformació social revolucionària”, motiu pel qual opina que “cal vessar sang” per posar fi a l’Estat i aconseguir el comunisme llibertari.

Així doncs, podem observar que tant en Gabriel com el Jesús persegueixen un model de societat més just, una societat en la qual les riqueses estiguin repartides entre el poble, i és per aquest motiu que pugnen pels drets d’aquells qui estan en la seva mateixa condició.

Tot i això, tal i com hem apuntat anteriorment, parteixen de postures diferents. Per això **caldrà que esbrineu les següents qüestions:**

- **Què són la CNT i la FAI? Quins objectius persegueixen?**
- **Quins són els seus mètodes d'actuació?**
- **Qui van ser els seus líders?**

Quan hagueu contestat aquestes preguntes i tingueu una opinió formada al voltant de la lluita obrera en els anys 30, **en grups de quatre o cinc companys poseu-vos en contacte amb algun dels actuals sindicats que vetlla pels drets dels treballadors i concerteu una trobada a classe amb un dels seus representants.**

Cadascun dels equips haurà de plantejar una bateria de preguntes per mitjà de les quals pugueu interrogar l'enllaç sindical que hagueu convidat al vostre centre sobre l'estat de les actuals lleis espanyoles quant a la matèria d'ocupació. El vostre objectiu serà constatar si els treballadors han avançat en els seus drets o si, pel contrari, encara són vigents algunes de les idees per les quals lluitaven el Gabriel Ramis o el Jesús Sanchís .

6. La Flora, a la pàgina 64, diu: “No en vull cap de promès. Bé, sí que en voldria, però a la meua manera”. I la Irene Polo li respon: “Una dona que vol fer la seva, ets genial”. No obstant, aquesta actitud no era la més freqüent a principis del segle, ja que es considerava que les dones havien de ser l'àngel de la llar que vetllava pel benestar de tota la família.

D'aquesta manera, podem veure com ja des del principi de la novel·la la Flora es mostra com una dona moderna i independent. Però òbviament, la seva valentia no ha de ser entesa com un acte individual sinó com un moviment que, a poc a poc, va anar desplegant les ales gràcies a diferents nuclis d'activitat, entre els quals es trobaven algunes revistes com *La dona catalana* o *Vogue*, entre d'altres.

Busqueu exemplars d'aquestes revistes i cerqueu tots aquells anuncis o articles que van adreçats a dones que, com la Flora, volen fer la seva. Un cop n'hagueu seleccionat uns quants, confeccioneu un fotollibre d'allò que us cridi més l'atenció.

A sota de cada imatge podeu escriure una petita ressenya en la qual expliqueu a quina raó respon la vostra tria o quines sensacions han despertat en tots vosaltres aquests productes.

Per poder confeccionar el vostre fotollibre, podeu escanejar les fotografies que hagueu triat i inseriu a sota o al costat el text explicatiu corresponent. O bé podeu utilitzar un paper d'uns 130 grams i el podeu lligar mitjançant les diferents tècniques de l'enquadernat japonès. El producte final serà objecte d'una **microexposició** en algun espai del centre.

- 7.** Tal i com hem esmentat anteriorment, Maria Carme Roca en la seva novel·la fa cobrar vida a algunes de les dones més influents de la vida cultural barcelonina dels anys trenta com Irene Polo, Aurora Bertrana, Anna Murià o Rosa Maria Arquimbau.

La veu d'aquestes dones, malgrat ser brillants intel·lectuals de la primera meitat del s.XX, ha estat silenciada per la cultura de masses, però gràcies a novel·les com *La noia de club* podem recuperar-les.

Per tal de fer-les visibles en el vostre ideari d'intel·lectuals d'aquesta època, cerqueu informació sobre la seva vida i la seva obra i, **en grups de 3 o 4 alumnes, elaboreu un reportatge gràfic o enregistrat a través del qual aprofundi en la figura de cadascuna d'elles.**

- 8.** Segons l'*Enciclopèdia Catalana*, la història és “una ciència especialitzada a exposar cronològicament, i àdhuc críticament, cadascun dels diversos àmbits de la realitat i activitat humanes en llur desenvolupament al llarg del temps”.

Tal i com hem pogut constatar, *La noia del club* és una novel·la en la qual se'ns fa partícips d'una porció de la història més recent del nostre país. Sublimarment, Maria Carme Roca va desvetllant el context històric darrere del qual s'esdevé la vida de la Flora, però no de manera gratuïta, ja que la introducció del context justifica l'actuació dels personatges.

Al llarg de la novel·la, podrem observar com se'ns narren alguns successos que van tenir lloc en la Catalunya dels 30, però si hi aprofundim una mica, podem veure que alguns episodis històrics no ocorren de forma aïllada. Així ho podem veure amb les vagues generals decretades a Espanya en el 1917, el 1934 o el 1976, les Guerres Mundials, la proclamació de l'Estat Català, les onades sufragistes, els estatuts de 1932, 1977 i 2010, la fallida del 1929 i la crisi del petroli de 1973 o l'esquarterament de les estàtues de Lenin i Sadam Hussein...

Per aquest motiu, us proposem **que cerqueu informació sobre algun d'aquestes fets històrics** o d'altres que coneixeu i **feu una taula** on anoteu totes les semblances i diferències que mantenen per tal de contestar la següent pregunta oralment: La història es repeteix?

Semblances

Diferències

9. En el capítol “Nits de Barcelona” de *La noia del club*, Maria Carme Roca fa una picada d’ullet a Josep Maria de Sagarra i, tot retent homenatge a *Vida Privada*, ens endinsa en les nits barcelonines del Barri Xino, on sense cap mena de dubte, *La Criolla* és l’antre de perdició per excel·lència.

D’igual manera que Sagarra narra com un grup de burgesos “organitzà una excursió als barris baixos, al barri xino que en deien”, en la qual diverses dames i cavallers es disposen a passar una nit a la sala de ball més cèlebre de la ciutat, Roca ens situa en Pere Puig, el pare del Romà i prestigiós advocat, en el confí de la Barcelona més canalla.

En Pere Puig és descrit com “un home viciós que feia el ridícul a l’escenari de “*La Criolla*” i que, en acabar “la seva actuació”, se n’anava al reservat que el local destinava als seus clients més influents, “on es deixava amoixar per dos efebs que li reien les gràcies”.

Així doncs, podem veure com en Pere Puig és presentat com un personatge que té una doble vida: de portes enfora és un famós lletrat i pare de família que ha sabut fer-se un nom i que forma part dels cercles més selectes de la burgesia catalana, mentre que de portes endins es mostra com un assidu de la nit barcelonina més descarnada.

Per tant, estem davant d’un personatge que es veu obligat a ocultar la seva tendència sexual. Partint d’aquesta premissa i a partir de la informació que podeu recopilar a la novel·la, esbrineu: **En el context en el qual s’ubica la narració, per què creieu que no era possible sortir de l’armari? Amb el pas dels anys, el col·lectiu LGTBI+ ha avançat en la consecució de drets per la igualtat?**

Per contestar aquestes preguntes, **haureu d’organitzar un debat per grups** en què cada equip tindrà una sèrie de dades mitjançant les quals podrà argumentar la seva resposta. Per facilitar-vos la feina, el vostre professor o professora us repartirà una fitxa que inclourà l’argumentari a partir del qual haureu de construir la vostra opinió:

Aquest tipus d'actituds llibertines com les que experimentava el senyor Puig eren qüestionades i rebutjades per la moral religiosa de l'època, de manera que el 1933 va sorgir la "Ley de vagos y maleantes" en la qual es feia referència al tractament que havien de tenir els rodamons, nòmades i proxenetes, és a dir, totes aquelles persones que poguessin ser considerades antisocials.

El 1970, la "Ley de Vagos y maleantes" va ser derrocada en favor de la "Ley sobre peligrosidad y rehabilitación social", la qual preveia penes de presó i internaments a sanatoris mentals per als homosexuals i altres individus que consideraven com a "perills socials" per tal que es rehabilitessin.

Entrada la democràcia aquesta llei va continuar en vigor, malgrat que el col·lectiu homosexual no va continuar sent perseguit i va veure com paulatinament anava guanyant drets fins que el 1979 es van eliminar de la llei tots aquells articles relacionats amb l'homosexualitat. El 1995, va ser totalment anul·lada.

En el segle XXI s'ha aprovat el matrimoni homosexual, fita que aconsegueix l'equiparació de drets de la unió de persones del mateix sexe pel que fa a l'accés a cobertures socials de la parella, beneficis fiscals o drets d'herència.

Actualment, a l'escola s'està educant per tal d'erradicar el bullying homofòbic, lèsbic i de trangènere, al mateix temps que es comença a parlar del temes que afavoreixen la no discriminació de gènere.

- 10.** Cada capítol de *La noia del club* va encapçalat per una petita entradeta que pertany a un retall o fragment que habitualment està extret d'algun diari o *magazine* de l'època com *La Vanguardia* o la revista *Imatges*.

Feu un inventari de tots els mitjans que apareixen a l'inici de cada capítol (i si n'heu trobat algun durant la lectura també) i **catalogueu-los** tot atenent a la classificació que se us proposa, amb l'objectiu que pugueu veure com era la premsa en la Catalunya dels anys 30, quines ideologies tenia al darrere cadascuna de les publicacions o a qui anava dirigida:

Nom del mitjà	Data d'inici i final de publicació	Freqüència de publicació	Tipus de publicació	Destinatari de la publicació	Ideologia de la publicació

Després d'haver cercat tots els mitjans citats per Maria Carme Roca a *La noia del club* i a partir de la vostra pròpia experiència, **contesteu les següents qüestions:**

- Creieu que en els anys 30 hi havia una gran varietat de mitjans de premsa escrita o que, per contra, la informació quedava polaritzada en uns determinats diaris de referència?
- En un període històric en el qual Internet no era el mitjà de comunicació per antonomàsia, penseu que és possible que proliferés la moda de les *fake news*?

BIBLIOGRAFIA

- BUTLER, Judith (2017). *El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad*. Barcelona. Ediciones Paidós.
- CAPMANY, Maria Aurèlia (2017), *Feliçment, jo sóc una dona*. Barcelona. Ed 62.
- JUSTRIBÓ, Daniel (2015). *Feminitat, esport, cultura. Pioneres de l'atletisme català (1921-1938)*. Barcelona.
- MILLET, Kate (2010). *Política sexual*. Madrid. Ediciones càtedra.
- RIQUER. M, COMAS. A, MOLAS. J, (1988). *Història de la literatura catalana*. Barcelona. Ariel.
- ROCA, MC (2017). *La noia del club*. Alzira. Ed. Bromera
- ROIG, Montserrat (1991). *Digues que m'estimes encara que sigui mentida*, Barcelona, Edicions 62.
- SAGARRA, Josep Maria (2007). *Vida privada*. Barcelona. Ed.Proa.
- VICENS VIVES, Jaume (2017). *España contemporània (1814-1953)*. Barcelona. Ed. Acanilado.
- BOIX, E i VILA, F.X (1998). *Sociolingüística de la llengua catalana*. Barcelona. Ariel Lingüística.
- ZAVALA, Iris (1993), "Las formas y funciones de una teoría crítica feminista. Feminismo dialógico" a *Breve historia feminista de la literatura española* . Vol. I. Teoría feminista: discursos y diferencia, Myriam Díaz-Diocaretz i Iris M. Zavala (coords.), Barcelona, Anthropos.

WEBGRAFIA

- https://ddd.uab.cat/pub/tesis/2011/hdl_10803_32181/TNRM01de20.pdf
- http://www.adpc.cat/new_site/wp-content/uploads/2016/10/DONES_46_.pdf
- <https://www.barcelona.cat/barcelonablog/insolit/el-club-femeni-i-d%E2%80%99esports-una-entitat-avancada-al-seu-temps>
- <https://www.boe.es/datos/pdfs/BOE/1933/217/A00874-00877.pdf>
- <http://blogs.sapiens.cat/socialsenxarxa/etiqueta/historia-de-les-dones/>
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Hist%C3%B2ria_de_l%27esport_a_Catalunya
- https://cat.elpais.com/cat/2016/03/30/cultura/1459366563_463170.html
- <https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/ja-tho-faras/enquadernacio-japonesa/video/5635555/>
- <https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/preguntes-frequents/que-son-les-fake-news/video/5795774/>
- <https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/tot-es-mou/les-fake-news-en-campanya-com-detectar-les/video/5842789/>
- <http://www.cccb.org/es/multimedia/videos/judith-butler-genero-y-sexualidad-para-adolescentes/228974>
- http://www.cervantesvirtual.com/obra-visor/la-lectura-feminista-en-la-literatura-el-caso-de-delmira-agustini/html/8e1250ec-130d-4944-87af-325f62c8fb31_2.html
- <https://www.cnt.es/que-es-cnt/>
- <http://www.cultier.es/josep-renau-algo-mas-que-un-artista/>
- <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2229584>
- <https://didcticadelpatrimonicultural.blogspot.com/2015/08/la-dona-catalana-la-primera-revista-per.html>
- <https://www.elmundo.es/deportes/2016/02/22/56ca0c5c46163f38238b45dc.html>
- https://www.elnacional.cat/lallanca/ca/actualitat/llibres-feministes-que-tots-hauriem-de-llegir_362403_102.html
- https://elpais.com/ccaa/2013/07/03/quadern/1372882656_714484.html
- <https://www.encyclopedia.cat/EC-GEC-0054903.xml>
- <https://www.encyclopedia.cat/EC-FEC-3664.xml>
- <https://www.entrenamiento.com/natacion/entrenamiento-de-fuerza-para-nadadores/>
- <https://www.escriptors.cat/>
- <http://feminitatesportcultura.plisweb.com/0/llibre>
- <http://filcat.uab.cat/gelcc/escriptors/presentacio/fonts/fitxes/donacatalana.html>
- <https://www.ispringsolutions.com/blog/top-10-free-and-paid-interactive-time->

- [line-makers](#)
- https://www.lne.es/especiales/juegos-olimpicos/2012/08/entrena-mireia-belmonte-dias-n31_30_1031.html
  - <https://llegim.ara.cat/reportatges/AUTORES-DELS-ANYS-cotilles->
  - <https://llegirencatala.cat/llista-de-llibres-feministes/>
  - <https://lletra.uoc.edu/>
  - <https://www.mcarmeroca.cat/>
  - <http://www.mpdL.org/sites/default/files/micromachismos.pdf>
  - <https://www.museoreinasofia.es/coleccion/autor/renau-josep>
  - <https://www.nationalgeographic.es/historia/2019/03/literatura-por-la-igualdad-5-grandes-libros-feministas>
  - <https://www.publico.es/deportes/vale-mireia-belmonte.html>
  - <http://www.ub.edu/duoda/bvid/text.php?doc=Duoda:text:2013.07.0017>
  - <https://www.raco.cat/index.php/Marges/article/view/109101/157400>
  - <https://www.regeneracionlibertaria.org/cnt-fai-y-ii-republica-la-lucha-ideologica-dentro-del-movimiento-anarquista>
  - https://www.tesisenred.net/bitstream/handle/10803/352226/Tesi_Dolors_Ribalta.pdf?sequence=1&isAllowed=y
  - https://www.youtube.com/watch?v=9z_Fgb47Tyk
  - <https://www.youtube.com/watch?v=RSaOd07LCJU>
  - <https://www1.diba.cat/llibreria/pdf/48892.pdf>